

Muhtaç Olma Riski Ve
Sosyal Devlette Hak
Temelli Sosyal Yardım
Ve Sosyal Hizmet
Sisteminin Yeri

PROF.DR.KADİR ARICI

ANKARA BİLİM
ÜNİVERSİTESİ HUKUK
FAKÜLTESİ

SOSYAL DEVLET

- MUHTAÇLIĞA KARŞI KORUMA SAĞLAMADAN HASSASİYETİ OLAN DEVLET ANLAYIŞI
- KORUNMAYA,BAKILMAYA DESTEĞE İHTİYAÇ DUYAN TOPLUM KESİMLERİNE POZİTİF AYRIMCILIK YAPAN DEVLET
- GELİR DAĞILIMININ ADİL BİR YAPIDA OLMASINA ÖNCELİK VEREN DEVLET
- SOSYAL KORUMAYA ÖNEM VE ÖNCELİK VEREN DEVLET ANLAYIŞI
- SOSYAL BARIŞ ,SOSYAL ADALET ,SOSYAL KORUMA ÖNCELİKLİ DEVLET ANLAYIŞI

SOSYAL ADALETİN SAĞLANMASI

- Adalet mülkün temelidir.
- Devlet adil olmalıdır.
- Adaletin sağlanması yalnızca idareye bırakılamaz.
- Devlet , sosyal yardım ve sosyal hizmetler/ sosyal koruma sağlarken hizmetleri hak temelinde düzenlemelidir.
- Hak temelinde düzenleme vatandaşa hukuki koruma sağlar .
- Hak yalnızca devletçe korunmaz;
- Hak temelinde düzenlenme vatandaşa da hakkının korunmasına katkı sağlama imkanı verir.

Muhtaç Olma Riski :

İKTİSADEN : - Çalışma güç ve yeteneğinden mahrum olmak:

- Engelli olmak
- İleri yaşta olmak
- Yatalak olmak
- İş bulamamak –
- İşini kaybetmek – işten çıkarılmak

SAĞLIK BAKIMINDAN -Engelli doğmak ,

- Engelli hale gelmek,
- Bakıma muhtaç duruma düşmek ,
- Yaşlanmak ,

SOSYAL KORUNMA HAKKI

- Temel Dayanağı : sosyal güvenlik hakkı
- Destekleyici ve tamamlayıcı Dayanakları
 - Sağlık Hakkı
 - Konut hakkı
 - Sosyal yardım hakkı
 - Sosyal hizmet hakkı

BAKIMA MUHTAÇ OLMAK

- NEDENLERİ :

- İLERİ YAŞLILIK
- ENGELLİLİK
- HASTALIK

- ÖLÇÜTÜ :

- TEMEL İHTİYAÇLARINI KARŞILAYAMAMAK
- BAŞKASININ BAKIM HİZMETİNE VE DESTEĞİNE İHTİYAÇ DUYMAK

BAKIM İHTİYACI/ BAKIM HAKKI

- KARŞILANMASI ZORUNLU BİR İHTİYAÇ OLMASI
- YOKSULLUK / BAKIMA MUHTAÇLIKLA KARIŞTIRILMAMALIDIR
- VARLIKLI OLMAK YA DA OLMAMAK BAKIMIN İHTİYAÇ OLMASI GERÇEĞİNİ DEĞİŞTİRMEZ.
- BAKIM HAKKI BİR İNSAN HAKKIDIR

Sosyal güvenlik hakkının kapsamı

- Temel insan hakkı
- Ülkede yerleşik herkesi kapsayan bir hak
- Sosyal güvenlik hakkı hayata sosyal güvenlik teknikleri ile geçirilir.
- Sosyal sigorta, sosyal yardım, tamamlayıcı teknikler ve tasarruf
- Devlet , A.Y. M.60 kapsamında sosyal güvenlikten mahrum olanlara da asgari sosyal güvenlik ihtiyacını karşılamak durumundadır.

SOSYAL YARDIM VE SOSYAL HİZMET SİSTEMİ

- PRİMSİZ SİSTEM İÇİNDE SOSYAL YARDIM VE SOSYAL HİZMET SAĞLAR
- HİZMET ALANI MUHTAÇ KESİMLERDİR
- MUHTAÇLIK KONTROLÜNE DAYALI İŞLER
- YARDIMLAR MUHTAÇLIK SÜRESİNCE VE KARŞILIKSIZ SAĞLANIR
- İHTİYAÇ DURUMUNA GÖRE YARDIMLAR HİZMET SUNULMASI YA DA AYNİ VE NAKDİ YARDIM SAĞLANMASI OLARAK ULAŞTIRILIR.

SOSYAL YARDIM VE SOSYAL HİZMET SİSTEMİ

- Muhtaçlara asgari seviyede koruma sağlayan bir sistemdir.
- Sistem muhtaçlara koruma sağlar
- Sosyal sigorta kapsamında Sosyal güvenlik ihtiyacı karşılanamayanlara asgari seviyede sosyal güvenlik sağlar
- SOSYAL YARDIM VE SOSYAL HİZMET SOSYAL GÜVENLİK HAKKI KAPSAMINDA BİR HAKTIR .
- Sosyal yardım ve sosyal hizmetler hak temelinde düzenlenmelidir.

HAK TEMELİNDE SOSYAL YARDIM VE SOSYAL HİZMET SİSTEMİ

- Muhtaçlık tespiti , sosyal incelemeye dayalı olarak yapılmalı
- Sosyal inceleme mensupları kamu görevlisi olan sosyal inceleme heyeti tarafından gerçekleştirilmelidir.
- Kime hangi şartla ne gibi yardım ve hizmet sağlanacağı ayrıntılı olarak ve kanunla düzenlenmelidir
- İdari kararlar, idari yargıda (sosyal güvenlik mahkemeleri olabilir) denetlenebilir nitelikte olmalıdır.

Sosyal Güvenlikte ağdaş Olmak İçin :

- Çağdaş sosyal güvenlik anlayışı :

- Devlet asgari seviyede ihtiyaı karşılayacak,
- Vatandaşları kendi sosyal güvenliği için katkı yapmaya zorlayacak
- Vatandaş kendi sosyal güvenliği için munzam katkıya teşvik edecek,
- Her şart içinde muhtaç vatandaşa sahip çıkacak ve sosyal koruma sağlayacak.

Bakım Sigortası

- Bakıma muhtaç kişilerin korunması ve bakımı için finansman ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlar ,
- Sisteme eklenirken dikkat :
 - Mal ve hizmet üretim maliyetlerine etkisi ,
 - . Yerli ve yabancı yatırımlara olumsuz etkisi
 - İşsizlik bakımından rolü

Değerlendirilmelidir.

- Mevcut emekliler, bakıma muhtaçlar ,yaşlılar ve benzer toplum kesimlerinin t sisteme nasıl dahil edilebileceği değerlendirilmelidir.

SONUÇ OLARAK

- Bakıma muhtaçlık bir sosyal güvenlik riskidir.
- Sosyal güvenlik hakkı ,devlete bakıma muhtaç olanlara bakım sağlama yükümlülüğü getirir.
- Devlet bu yükümlülüğünü hak temelinde sosyal yardım ve sosyal hizmet sistemi kurmakla suretiyle karşılamak zorundadır.
- Finansman meselesine katkı sağlamak için Vatandaşın kendi bakım yükümlülüğüne katkı sağlayan bakım sistemleri destek ve teşvik edilmelidir.
- Bakıma muhtaçların özel bakım sistemlerinden hizmet satın almaları da düşünülmelidir.
- Ancak bu sistemler refah devletlerindeki gibi sistemler olmak yerine sosyal devlete yakışır sistemler olmalıdır

SOSYAL DEVLET EĞER KİMSESİZLERİN KİMSESİ OLACAKSA

- AÇ,
- ÇIPLAK ,
- YOKSUL ,
- MEKANSIZ
- SAHİPSİZ
- BAKIMA MUHTAÇ .

~~~~~ KİMSE BIRAKMAMALIDIR ~~~~~

TEŞEKKÜRLER

Prof.Dr.Kadir Arıcı
Ankara Bilim Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

